

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Poradenský tým školy - koncept FEEL OKAY

ŘEDITEL ŠKOLY: Ing. Jitka Hašková, tel. 417 637 477 linka 101 (haskova@vos-sosmost.cz)

ZÁSTUPCE ŘEDITELE pro oblast poradenských služeb školy: Mgr. Eliška Palečková,

tel. 417 637 477 linka 149 (paleckova@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE OA: Mgr. Martina Krešne, tel. 417 637 477 linka 126 (kresne@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE SPgŠ: Mgr. Barbora Čechová, tel. 417 637 477 linka 132 (cechova@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE SZŠ: Mgr. Martina Krejčová, tel. 417 637 477 linka 157 (krejcova@vos-sosmost.cz)

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola poskytuje střední vzdělání, střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání.

Škola vznikla na základě usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje k 01. 09. 2009 sloučením Vyšší odborné školy, Střední pedagogické školy a Obchodní akademie v Mostě a Vyšší odborné školy zdravotnické a Střední školy zdravotnické J. E. Purkyně v Mostě. Obě školy mají ve vzdělávacím systému Ústeckého kraje dlouholetou tradici.

Škola má ve správě majetku tři budovy. Ve dvou školních budovách probíhá vzdělávací činnost (budova A – Zdeňka Fibicha 2778/20, budova B – sekce zdravotnického vzdělávání, J. E. Purkyně 272), ve třetí budově je Domov mládeže (budova C – J. E. Purkyně 271). Obě školní budovy mají pro vzdělávání velmi dobré materiální podmínky v otázce dostatečného počtu kmenových učeben i odborných učeben. Na vysoké úrovni je ICT vybavení. Školy jsou propojeny datovým spojením, který umožňuje práci ve společném kvalitním počítačovém prostředí, a to nejen učitelům, ale i žákům a studentům denního i dálkového studia, ale též rodičům. Ve škole jsou další odborné učebny speciálně vybavené pro výuku cizích jazyků, ošetrovatelství, komunikaci, masérství, výtvarnou výchovu, hudební výchovu, dramatickou výchovu, fiktivní firmy aj. Velmi dobré zázemí má škola pro tělesnou výchovu, které tvoří dvě tělocvičny, sportovní areál při OA, SPgŠ, jedna posilovna a jeden plavecký bazén. Toto vybavení slouží vedle vlastní výuky také k využití pro zájmovou činnost žáků a studentů školy a ubytovaných v domově mládeže.

Domov mládeže je důležitým zázemím pro část žáků a studentů školy, disponuje 60 dvoulůžkovými pokoji a vlastním stravovacím provozem v celodenním režimu. Ve všech třech budovách jsou žákům a studentům k dispozici knihovny a studovny s nabídkou odborné i krásné literatury, ale též s nabídkou výběrového filmového a hudebního umění.

2. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

Žáci a studenti VOŠ, OA, SPgŠ, SZŠ

Počet žáků SOŠ ve školním roce 2025/2026: 1202

Praktická sestra: 215

Masér ve zdravotnictví: 93

Sociální činnost: 72

Zdravotnické lyceum: 121

Pedagogické lyceum: 153

Předškolní a mimoškolní pedagogika: 245

Obchodní akademie: 201

Ekonomické lyceum: 102

3. VÝCHOZÍ SITUACE

Školní preventivní program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28). Jeho snahou je předcházet a zabránit tomuto rizikovému chování: záškoláctví, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek, rizikové chování v dopravě, agrese, krádeže, vandalismus, návykové chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie a rizikové sexuální chování.

Primární prevence rizikového chování žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu všech předmětů a všichni pedagogové se snaží vychovávat žáky v duchu zdravého životního stylu a vést je k osvojování pozitivního sociálního chování a správného využití volného času.

4. POPIS SOUČASNÉHO STAVU PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Na škole je dlouhodobě realizována efektivní primární prevence. Součástí je prevence:

- nespecifická, která je zaměřena na zdravý životní styl žáků a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.
- specifická, která je zaměřená na předcházení a omezování rizikového chování.

Projevy rizikového chování se objevují nejčastěji u níže uvedených skupin žáků:

1. ročníky

- Problematika přechodu ze ZŠ na SŠ, vyšší četnost stresových situací, přivykání na nové nároky a na nový kolektiv.

Konkrétní projevy: agresivita – slovní napadání, vzájemné zesměšňování, intolerance k odlišnostem, poruchy příjmu potravy, kouření, sebepoškozování

2. ročníky

- Žáci oboru Praktická sestra - nově pravidelná dvoudenní praxe v nemocnici (každý týden) – zvýšené nároky na psychiku, vyrovnávání se s negativními zážitky z prostředí nemocnice, stresující týmová práce, zodpovědnost za zdraví pacientů, vyrovnání s projevy nemocí a se smrtí pacientů, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žáci OA, SPgŠ a SZŠ - nové odborné předměty, pro mnohé žáky psychicky náročnější je zvládnout

3. ročníky

- Žáci oboru Sociální činnost a Masér ve zdravotnictví - nově pravidelná každotýdenní praxe v sociálním, zdravotnickém nebo rehabilitačním zařízení mimo budovu školy, zvýšené nároky na psychiku žáků.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žáci oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika - pravidelná pedagogická praxe v mateřské škole (každý týden) - zvýšené nároky na vlastní domácí přípravu na jednotlivé výstupy a psychiku, zodpovědnost za výchovu a vzdělávání dětí, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žáci oboru Obchodní akademie - pravidelná praxe v budově naší školy v podobě fiktivních firem, rovněž zvýšené nároky na psychiku žáků.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, perfekcionismus, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

Způsob řešení uvedených problémů:

- zmírnění negativních projevů spojených s přechodem na SŠ
 - ✓ adaptační kurz pro 1. ročníky v září při nástupu do školy – „**SPOLEČNĚ NA STARTU**“ – MP, VP, TU, školní psycholožka a odborníci na adaptaci,
 - ✓ pro 1. ročníky - hravé setkání s psycholožkou školy za přítomnosti MP (VP) - seznámení se službami, které školní psycholog (popř. MP, VP) může žákům nabídnout pro řešení jejich problémů
 - ✓ ve spolupráci se školní psycholožkou realizace semináře zaměřeného na poučení žáků prvních ročníků o správných a efektivních technikách učení a o problematice záškoláctví
 - ✓ v rámci projektu „**SPOLEČNĚ NA STARTU**“ navázat na adaptační pobyt, který proběhl na začátku září, dalšími preventivními aktivitami a evaluací projektu

- ✓ řešení případných krizových situací v kolektivu ve spolupráci s okresním metodikem prevence, pozvání odborníků na klima třídy (např. Nevypust' duši, Městská Policie)
- nabídka pro žáky
 - ✓ škála volnočasových aktivit směřujících k eliminaci stresu, a tím k eliminaci řešení krizových situací přijímáním návykových látek a minimalizaci závislostí jakéhokoli druhu - příprava a účast na sportovních, vzdělávacích, kulturních aktivitách, charitativní činnosti, osvětové činnosti (v MŠ, DD, Domovech pro seniory, v Diakonie a pod.)
 - ✓ nabídka elektronické schránky důvěry – feelokay@vos-sosmost.cz
 - ✓ příprava skupin žáků a studentů školy, které se budou podílet na preventivních **programech školy** - oblast **zdravotnická** (1. pomoc, prevence úrazů, prevence rakoviny prsu a varlat, oblast zdravého stravování, zdravého životního stylu a pod.),
 - ✓ účast žáků na programech založených na propojení studentů VOŠ a žáků SOŠ v oblasti prevence - preventivní působení v oblasti zdravotnické. Získáním nových kompetencí - posílení odolnosti žáků vůči negativnímu vlivu patologických jevů
- v krizové situaci realizovat analýzu rizikového chování žáků školy a klimatu třídy (školy)
- analýzu doplnit sociometrickým dotazníkem B3 (mapuje vztahy žáků ve třídě, jejich případnou patologii – zprostředkováno psychologickou poradnou Diagnostika škol) nebo sociometrickou ratingovou metodou SORAD
- v případě vážnějšího problému, který by přesahoval kompetence VP a MP, požádat o odbornou práci se třídou např. PPP Most
- zpracování krizového plánu školy pro jednotlivé oblasti rizikového chování žáků a z něj vycházející návodné šablony postupu pro třídního učitele/pedagoga při řešení krizových situací rizikového chování žáků a seznámení vyučujících s KP školy
- nabídka a realizace seminářů FEEL OK pro učitele školy – trendy v kyberprostoru, karty pro TU, zaměření práce MP a VP, klima třídy a práce TU se třídou

5. CÍLE

- Dlouhodobé cíle – hlavním dlouhodobým cílem MPP je přispívat k vytváření pozitivního klimatu ve škole a podporovat přátelskou atmosféru v průběhu výuky i při mimoškolních aktivitách. Stále prohlubovat a rozvíjet důvěru mezi učitelem a žákem. Dále vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu a pracovnímu režimu, volnočasovými aktivitami podporovat kladné sebehodnocení žáků, schopnost samostatného rozhodování, asertivity žáků (zvláště u těch, u nichž se projevuje nízká sebedůvěra a nerozhodnost) a osobní odpovědnosti.
- Krátkodobé cíle – všechny navržené aktivity, které jsou součástí MPP, by měly také podpořit naše dílčí cíle, a to je zkvalitňování vztahů jak v třídním kolektivu, tak v celé škole, zapojit rodiny do života školy a minimalizovat rizikové chování ve školním prostředí. Při každoroční realizaci programu klademe důraz na dostatečnou informovanost žáků o dané problematice, na komunikaci žáků s učiteli a metodikem prevence na formální i neformální úrovni.

Z vyhodnocení předcházejících let vyplývá, že bychom se nejvíce měli zabývat prevencí závislostního chování, kontrolou pravidelné docházky do školy (prevencí záškoláctví), posílením komunikačních dovedností a vedením žáků ke správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě a zvládání stresu. Proto mnoho aktivit je právě zaměřeno na tuto problematiku.

6. VNITŘNÍ ZDROJE

Na tvorbě a realizaci školního preventivního programu se podílí celý pedagogický sbor, ale i odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování.

Systém organizace a řízení prevence rizikového chování u žáků:

- a) ředitel školy – vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování dle metodických materiálů MŠMT, sleduje efektivitu prevence rizikového chování v kontextu celé školy a svolává poradenský tým, je-li to nutné
- b) zástupce ředitele školy pro oblast prevence rizikového chování, výchovné a kariérové poradenství - koordinuje práci členů týmu poradenských služeb školy, zastupuje poradenský tým při jednání vedení školy, při jednání s odborníky na prevenci rizikového chování, vede jednání se zákonnými zástupci při řešení rizikového chování žáků
- c) metodik prevence – vytváří projekty prevence, konzultační hodiny: pondělí (či po dohodě s žákem, učitelem, zákonným zástupcem a v naléhavých případech bez časového omezení)
- d) výchovný poradce – koordinuje společně se školním metodikem prevence aktivity školy zaměřené na prevenci
- e) kariérový poradce - jeho preventivní činnost je zaměřena na sebepoznávání, odkrytí a definici silných stránek a potenciálu žáků a volba vhodného naplnění volného času
- f) třídní učitel – spolupracuje s metodikem prevence (vzájemná informovanost o aktivitách, problémech), motivuje k vytváření vnitřních pravidel třídy, spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy. Také je v kontaktu s rodiči svých žáků na třídních schůzkách, v případě potřeby na individuálních konzultacích
- g) ostatní pedagogové - provádějí průběžnou diagnostiku třídy a žáků, na pedagogických radách probírají případné problémy a navrhují adekvátní opatření dle školního řádu
- h) školní psycholog - spolupracuje s metodikem prevence, zaměřuje se na žáky s projevy rizikového chování (neprospěch, záškoláctví, zneužívání návykových látek, sebepoškozování, poruchy chování), pracuje s třídními kolektivy včetně podrobné diagnostiky vztahů ve třídě

7. VNĚJŠÍ ZDROJE

Vnější informační zdroje školy jsou například webové stránky prevence-info.cz, drogy-info.cz, odrogach.cz.

Spolupráce s organizacemi a institucemi:

- PČR,
- Městská policie Most,
- HZS ČR - Záchraná služba Ústeckého kraje,
- Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje, SPC
- Úřad práce Most,
- K-centrum Most, Most k naději
- Magistrát města Mostu - oddělení sociální prevence ochrany dětí,
- Linka bezpečí,
- Nevypust' duši,
- SOFA,
- Diakonie.

Pro zajištění realizace efektivní specifické primární prevence se škola zapojuje do projektových činností, které jsou vyhlašovány např.: KÚ Ústeckého kraje, Městská policie Most.

8. METODY REALIZACE

- diskuse a besedy v kolektivu,
- psychosociální hry,
- skupinové projekty,
- zapojení žáků do soutěží a mimoškolních aktivit,
- nabídka kulturních a sportovních akcí,
- prezentace práce a odborné praxe na veřejných akcích,
- besedy s odborníky,
- odborné exkurze.

9. METODY A FORMY PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Nespecifická prevence:

- součást učebních plánů vyučovacích předmětů
- zájmová činnost ve škole (pěvecký sbor, školní orchestr, školní kapela, zájmové kroužky)
- organizování výtvarných výstav, sportovních soutěží
- organizování humanitárních sbírek (projekt Světluška, Srdíčkový den, Bílá pastelka...)
- estetické prostředí školy
- klima školy (vztahy mezi učiteli a žáky, spokojenost s mimoškolní činností apod.)
- materiální vybavení školy (odpočinkové prostory, žákovská knihovna, studovna, keramická dílna, sportovní zázemí školy – posilovna, tělocvična, pingpongové stoly, sportovní areál školy, bazén, kavárna školy, zahrada školy, ...)
- školní parlament – možnost žáků aktivně se podílet na chodu školy
- sociální síť školy
- relax a odpočinkové aktivity – zóny s prvky pro odpočinek

Specifická prevence je realizována:

- školním metodikem prevence – v rámci pravidelných konzultačních hodin a akutně i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě, v rodině žáka).
- výchovným poradcem – v rámci pravidelných konzultačních hodin, akutně i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě nebo v rodině žáka).
- školním psychologem – při akutních problémech

10. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ AGRESE A ŠIKANY

Dojde-li v případě selhání preventivních opatření školy k podezření, že je některému z žáků ubližováno, provede MP ve spolupráci s VP a TU na základě svých odborných zkušeností a sociálních dovedností:

- diskrétní šetření problému s napadeným žákem – na základě pohovoru s ním zjistit závažnost situace a zajistit bezpečí pro napadeného žáka,
- podle závažnosti problému bude MP spolu s VP a TU pokračovat v řešení - vyslechne svědky a až následně agresory, přičemž MP zajistí bezpečí a anonymitu svědků
- je-li situace závažnější, požádají po dohodě s vedení školy o spolupráci okresního MP (PPP),
- podle závažnosti problému následuje potrestání agresora podle Školního řádu školy, které při velmi vážné agresi může končit podmíněným vyloučením či přímo vyloučením žáka ze studia ve škole,
- o situaci jsou informováni rodiče obou stran - podle závažnosti situace budou přizváni k jednání,

- jedná-li se z hlediska agresora o ojedinělou akci, která byla vyprovokována dalším ze žáků – je cílem nabídnout mu pomoc, aby se naučil ovládat své emoce (zkratovité jednání) – PPP, návštěva psychologa,
- o situaci, jejím řešení a závěrech informovat třídu.

Řešení dalších přidružených problémů rizikového chování žáků dle Krizového plánu školy.

11. OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTÍ PREVENTCE

- dotazník či anketa na závěr adaptačních dnů i kurzů
- jednání žakovského parlamentu s ředitelkou školy
- kulatý stůl žáků ubytovaných na DM
- autoevaluace školy
- třídní schůzky
- třídnické hodiny s TU
- schránka důvěry umístěná ve škole
- elektronická schránka důvěry
- konzultační hodiny MP, VP, TU školního psychologa
- dotazníky zaměřené na aktuální problémy ve třídách

12. ČASOVÝ HARMONOGRAM AKTIVIT V OBLASTI PREVENTCE

Školní metodik prevence

- se zúčastní dalšího vzdělávání, které organizuje okresní metodik prevence rizikového chování – o důležitých závěrech bude informovat vedení školy a další pedagogické pracovníky.
- se zúčastní seminářů či konferencí, týkajících se oblastí rizikového chování, které přispějí k rozšíření informovanosti a kvalitě práce MP
- rozpracovává metodická doporučení MŠMT k jednotlivým oblastem rizikového chování

v Krizovém plánu školy (především šikana, kyberšikana, záškoláctví, drogová závislost) a zajistí jejich zveřejnění v ICT prostředí školy tak, aby byly přístupny všem vyučujícím

- vyvolá jednání s ŘŠ a vedením školy, aby se nejdůležitější závěry a změny promítly do dokumentů školy - především Školní řád
- metodici prevence rizikového chování mají k dispozici časopis PREVENCE, který seznamuje s aktuálními změnami v oblasti prevence a nabízí poradenskou pomoc.

Žáci OA, SPgŠ, SZŠ

Realizace preventivního programu „Bezpečný a soudržný tým je víc než třída“

Adaptační pobyt – všechny třídy 1. ročníků třídy: 1.E, 1.F, 1.K, 1.O, 1.H, 1.A, 1.B, 1.C, 1.D, 1.L, 1. J, 1.M

Termín: září 2025, navazující akce v průběhu školního roku - evaluace

Cíl: usnadnit přechod na SŠ, tvorba nového kolektivu

Zabezpečená třída proti útočníkovi ve spolupráci s Městskou policií v Mostě

- proškolení vyučujících (min. 2 hodiny)
- nácvik se třídami (1 hodina / 1 třída)

Termín: v průběhu školního roku 2025/2026 - dle možností školy a MP

Cíl: pro vyučující - metodika postupu při vniknutí útočníka do budovy školy + nácvik chování
pro žáky - nácvik chování

Dny wellbeingu

- nabídka aktivit pro žáky i pedagogy podporujících celkovou pohodu, psychickou odolnost a vyvážený životní styl
- aktivity zaměřené na podporu duševního zdraví, pozitivní vztahy a zvládání stresu

Termín: podzim/zima 2025

Cíl: podpora wellbeingu – péče o psychické i fyzické zdraví, rozvoj pozitivní atmosféry ve škole

Propojení studentů VOŠ a žáků SOŠ v oblasti prevence - nácvik chování a preventivní působení v oblasti **zdraví** (1. pomoc, prevence úrazů, prevence rakoviny prsu a varlat, oblast zdravého stravování = prevence PPP a pod.),

Termín: v průběhu školního roku 2025/2026

Cíl: získáním nových kompetencí - posílení odolnosti žáků vůči negativnímu vlivu patologických jevů

Na pomoc seniorům, dětem, postiženým

- SZŠ akce se (a pro) seniory (ASTRA) - spolupráce s DM, učitelkami praxe a ošetřovatelství – po celý rok podle potřeb DD - zájemci z různých tříd
- Organizaci mikulášské besídky pro děti zaměstnanců
- Mikulášské besídky – pro různá výchovně vzdělávací zařízení v Mostě
- beseda s Danielou Machovou - význam organizace Pomocné tlapky, výcvik asistenčního psa a jeho význam pro postiženou osobu
- podpořit další akce, které vyplynou z iniciativy žáků (např. sbírky oblečení, sbírka potravin, ...)

Termín: v průběhu celého školního roku 2025/2026

Cíl: aktivní účast na pomoci druhým

Osvětová činnost

- Bílá pastelka - říjen – 3. ročníky
- Prevence karcinomu prsu na ZŠ a SŠ – 2., 3., 4., ročníky – po celý školní rok
- První pomoc na ZŠ – všechny ročníky – po celý školní rok
- Den zdraví – všechny ročníky – 1x ve školním roce, příprava s měsíčním předstihem
- soutěže Fiktivní firmy, Erasmus day, soutěže první pomoci, soutěž Mladý ekonom, soutěž Zlatý masér a Masér bez hranic
- zapojení žáků SZŠ do poskytování první pomoci a odborné pomoci při sportovních a jiných akcích základních a středních škol či organizací,
- podíl žáků na přípravě a účast v projektových dnech: Den 1. pomoci, Den ošetřovatelství, Den pro zdraví, Erasmus Day, ESC day – Den anglicky mluvících zemí, Oxford University Press workshop, Projektový den přírodních věd s pokusy apod.

Termín: v průběhu celého školního roku 2025/2026

Cíl: aktivní využití a předání vlastních vědomostí, dovedností, rozvoj kompetencí

Preventivní a volnočasové aktivity žáků školy na DM

Termín: v průběhu školního roku 2025/2026

Cíl: smysluplné naplnění volného času žáků DM

V Mostě 1. 9. 2025

Mgr. Barbora Čechová MP SPgŠ

Mgr. Martina Krejčová MP SZŠ

Mgr. Martina Krešne MP OA

Ing. Jitka Hašková, ředitelka školy

Mgr. Eliška Palečková, zástupkyně ŘŠ pro oblast poradenských služeb